

SKLEPI

SKLEP SVETA

z dne 23. julija 2012

naslovljen na Španijo o posebnih ukrepih za okrepitev finančne stabilnosti

(2012/443/EU)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 136(1)(b) v povezavi s členom 126(6) Pogodbe,

je sledila. Posledica je bila, da so španske banke z izjemo nekaj velikih in mednarodno usmerjenih kreditnih institucij v veliki meri izgubile dostop do financiranja na medbančnih trgih po ugodnih pogojih in tako postale zelo odvisne od refinanciranja Eurosistema. Poleg tega so bile njihove sposobnosti zadolževanja zelo omejene zaradi vpliva znižanja bonitetne ocene na razpoložljivost zavarovanja s premoženjem.

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

(4) Znatno krčenje gospodarstva v zadnjih letih, ki zelo negativno vpliva na zaposlenost in brezposelnost, je bistveno poslabšalo proračunski položaj v Španiji. V skladu s posodobitvijo napovedi iz pomladi 2012, ki so jo pripravile službe Komisije, naj bi javnofinančni primanjkljaj v letu 2012 znašal 6,3 % BDP, medtem ko je bil pričakovani primanjkljaj iz programa stabilnosti za leto 2012 in osnutka zakona o proračunu za leto 2012 5,3 % BDP. Bruto javni dolg se je v letu 2011 povečal na 68,5 % BDP in glede na posodobitev napovedi iz pomladi 2012, ki so jo pripravile službe Komisije, naj bi ob nespremenjeni politiki v letu 2012 narasel na 80,9 % BDP, v letu 2013 pa na 86,8 % BDP ter tako v vseh letih presegel referenčno vrednost iz Pogodbe. Tveganja, povezana z makroekonomskim scenarijem in proračunskimi cilji ter tudi z dodatnimi finančnimi reševalnimi ukrepi, lahko prispevajo k nadaljnjemu povečanju javnega dolga. Glede na ta razvoj je Svet 10. julija 2012 v skladu s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem izdal priporočilo Španiji, naj do leta 2014 odpravi sedanji čezmerni primanjkljaj.

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Člen 136(1)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) daje možnost določitve smernic ekonomske politike za tiste države članice, katerih valuta je euro.

(2) Svet je v svojem priporočilu o nacionalnem programu reform za Španijo za leto 2012 in v mnenju o programu Španije za stabilnost za obdobje 2012–2015 ⁽¹⁾ priporočil, da Španija ukrepa, tako da „izvede reformo finančnega sektorja, zlasti dopolni tekoče prestrukturiranje bančnega sektorja z obravnavanjem razmer preostalih šibkih institucij, pripravi celovito strategijo za uspešno čiščenje bilanc stanja bank ter določi jasno stališče glede financiranja in uporabe varoval“.

(3) Velika razpoložljivost zunanega financiranja z nizkimi stroški v letu 2000 je povzročila rast domačega povpraševanja, ki je temeljila na posojilih, in rast vrednosti premoženja v Španiji, zlasti v nepremičninskem sektorju. Španski bančni sektor je prizadel pok nepremičninskega in gradbeniškega balona ter gospodarska recesija, ki mu

(5) Španski organi so sprejeli številne pomembne ukrepe za obravnavanje težav v bančnem sektorju. Ti ukrepi vključujejo čiščenje bilanc stanja bank, povečanje minimalnih kapitalskih zahtev, prestrukturiranje sektorja hranilnic in znatno povečanje zahtev glede rezervacij za posojila, ki se nanašajo na razvoj nepremičnin, in za zaseženo premoženje zaradi neizpolnjevanja obveznosti. Ti ukrepi pa niso zadostovali za zmanjšanje pritiska na trgu.

(6) Španski organi so februarja 2011 povišali zahtevo glede minimalnega količnika kapitalne ustreznosti („osnovni kapital“) na 8 % s tveganjem tehtanih bančnih sredstev

⁽¹⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 81.

in bankam dali na voljo čas do septembra 2011 za uskladitev s tem novim predpisom. Za banke, ki so bolj odvisne od medbančnega financiranja in za katere je značilen omejen dostop do trga, je bil minimalni količnik kapitalske ustreznosti povišan na 10 %. Nova zakonodaja februarja in maja leta 2012 je od bank zahtevala višje rezervacije in kapitalske rezerve za možne izgube pri uspešnih in slabih posojilih v zvezi s sredstvi iz časa gradbeniškega in nepremičninskega balona. Pričakovani celotni obseg teh novih zahtev glede rezervacij je znašal približno 84 milijard EUR.

- (7) Aprila 2012 je skupni bruto finančni prispevek španske države (brez jamstva za izdajo obveznic) znašal približno 15 milijard EUR. Podpora v kapitalu je bila zagotovljena prek sklada za urejeno prestrukturiranje bank (*Fondo de reestructuración ordenada bancaria* – FROB) s kapitalom v višini 15 milijard EUR, od katerih je že bilo vplačanih 9 milijard EUR. Država je zagotovila tudi jamstva za izdajo prednostnih obveznic bank v višini okrog 86 milijard EUR (od tega je okoli 58 milijard EUR jamstev neporavnanih). Čeprav so preostala sredstva FROB znašala trikrat več kot razporeditev kapitala, podpora domačega javnega sektorja ne bo zadoščala za dovolj veliko podporo za sistemsko čiščenje bančnega sektorja.
- (8) Zaskrbljenost zaradi potrebe po dodatni dokapitalizaciji bančnega sektorja je prispevala k povečanju tržnih pritiskov na španske državne obveznice. Donosi za državne obveznice so konec junija 2012 in na začetku julija 2012 dosegli ravni, ki znatno presegajo 500 bazičnih točk, kar je znatno povečalo stroške financiranja za špansko državo. Konsolidacijo javnih financ v Španiji in odpravo čezmernega primanjkljaja otežuje tudi vse večje breme obresti. Zato sta obsežno prestrukturiranje in dokapitalizacija bančnega sektorja pomembna dejavnika za zmanjševanje pritiska na javne finance.
- (9) Španski organi so 25. junija 2012 uradno zaprosili za finančno pomoč v okviru prestrukturiranja in dokapitalizacije španskega bančnega sektorja, ki trenutno potekata. Za pomoč je bilo zaproseno v skladu s pogoji finančne pomoči za dokapitalizacijo finančnih institucij v okviru evropskega instrumenta za finančno stabilnost. Za pomoč veljajo posebni pogoji finančnega sektorja, kakor je predvideno v memorandumu o soglasju, ki sta ga s pogajanji uskladila španska vlada in Komisija, v povezavi z Evropsko centralno banko (ECB) in Evropskim bančnim organom (EBA) ter s tehnično pomočjo Mednarodnega denarnega sklada (IMF). To bo vključevalo specifične pogoje za banke v skladu s pravili o državni pomoči in horizontalne pogoje. Hkrati bo Španija morala v celoti izpolniti zaveze in obveznosti v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in priporočila za obravnavanje makroekonomskih neravnovesij v okviru evropskega semestra.

- (10) Povečanje dolgoročne odpornosti španskega bančnega sektorja je ključnega pomena za ohranitev finančne stabilnosti v Španiji in omejevanje širjenja negativnih vplivov finančnih pretresov na druga gospodarstva euro-območja ter s tem na ustrezno delovanje gospodarstva ter ekonomske in monetarne unije. Pomembni ukrepi, ki so že bili sprejeti za rešitev teh težav, niso v celoti zadoštovali. Zato so potrebni nadaljnji ukrepi. Španija bi morala zlasti izvajati dodatne posebne ukrepe za učinkovito obravnavanje sredstev iz časa nepremičninskega in gradbeniškega balona, ponovno vzpostavitev tržnega financiranja, zmanjšanje zanašanja bank na likvidnostno podporo centralne banke ter za okrepitev mehanizmov za prepoznavanje tveganja in njegovo upravljanje v času krize.
- (11) Kot del splošne strategije je ključnega pomena, da se učinkovito obravnavajo sredstva iz časa nepremičninskega in gradbeniškega balona, tako da se iz bilanc stanj bank jasno zahteva odstranitev problematičnih sredstev bank, ki prejemajo pomoč. To bi se moralo uporabljati zlasti za posojila, povezana z razvojem nepremičnin, in za zaseženo premoženje zaradi neizpolnjevanja obveznosti. Tako ločevanje bi odpravilo vse preostale dvome glede kakovosti bilanc stanja bank in bi jim omogočilo, da bolje opravljajo svojo funkcijo finančnega posredništva.
- (12) Poleg tega lahko takšno izboljšanje preglednosti bilanc stanja bank olajša urejeno zmanjšanje izpostavljenosti bank sektorju nepremičnin, ponovno vzpostavi tržno financiranje in zmanjša zanašanje bank na likvidnostno podporo centralne banke.
- (13) Za zagotavljanje trdnega okvira za španski bančni sektor je treba okrepiti mehanizme za prepoznavanje tveganja in upravljanje z njim. Učinkovita strategija bi morala vključevati spremembe, namenjene okrepitvi regulativnega in nadzornega okvira, ob upoštevanju izkušenj s finančno krizo. Poleg tega se v skladu z najboljšimi mednarodnimi praksami okrepi upravljanje družb –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Komisija se je v posvetovanju z ECB, EBA in IMF s španskimi organi dogovorila o posebnih pogojih politike finančnega sektorja, povezanih s finančno pomočjo. Ti pogoji so določeni v

memorandumu o soglasju, ki ga bosta podpisali Komisija in španska vlada. Podrobni finančni pogoji se določijo v sporazumu o finančni pomoči.

Španija ustrezno dokapitalizira in temeljito prestrukturira svoj bančni sistem. V zvezi s tem Španija v sodelovanju s Komisijo in ob posvetovanju z ECB pripravi strategijo glede prihodnje strukture, delovanja in sposobnosti za preživetje španskih bank, v kateri bo opredeljeno, kako lahko delujejo brez nadaljnje pomoči države. Ta strategija bo opredeljena v memorandumu o soglasju, v katerem bodo podrobneje oblikovani pogoji politik iz tega sklepa.

2. Ključni element te strategije je natančna revizija šibkih segmentov španskega bančnega sektorja in krepitev regulativnega in nadzornega okvira za bančni sektor.

3. Revizija šibkih segmentov španskega bančnega sektorja je sestavljena iz naslednjih treh elementov:

(a) identifikacije kapitalskih potreb posameznih bank z obsežnim pregledom kakovosti sredstev bančnega sektorja in testi izjemnih situacij po posameznih bankah na podlagi tega pregleda kakovosti sredstev. Na podlagi rezultatov testov izjemnih situacij bodo banke, ki potrebujejo kapitalsko injekcijo, razdeljene v tri različne skupine. Vsaka skupina bo morala predstaviti načrte za prestrukturiranje in reševanje ter vse dopolnilne in naknadne ukrepe, kakor je določeno v memorandumu o soglasju;

(b) dokapitalizacije, prestrukturiranja in/ali reševanja šibkih bank na urejen način, ki temelji na načrtih za obravnavanje morebitnih primanjkljajev kapitala, ugotovljenih med testom izjemnih situacij. Ti načrti bodo temeljili na načelih sposobnosti za preživetje, zmanjševanja stroškov za davkoplačevalce (delitev bremena) in omejevanja izkrivljanja konkurence. V ta namen bo Španija sprejela zakonodajo, v kateri bo (i) omogočila uveljavljanje izvajanje odkupa podrejenih obveznosti, vključno z obveznimi oblikami delitve bremena, (ii) nadgradila okvir reševanja bank, da bo vključeval ustrezna pooblastila za reševanje za FROB in sklad zajamčenih vlog (DGF), ter ob upoštevanju zakonodajnega predloga EU o obvladovanju krize in reševanju bank, vključno s posebnimi orodji za reševanje bank, ki niso sposobne preživeti;

(c) ločitev sredstev v teh bankah, ki prejema javno podporo za dokapitalizacijo, in prenos oslavljenih sredstev na zunanjo družbo za upravljanje premoženja, da se realizira njihova dolgoročna vrednost. Španija bo v tesnem sodelovanju s Komisijo, ECB in EBA ter s tehnično podporo IMF pripravila celovit zakonodajni okvir za vzpostavitev in delovanje družbe za upravljanje premoženja, da bi ta začela v celoti delovati do novembra 2012.

4. Da bi zagotovila trden okvir za bančni sektor, Španija tudi okrepi regulativni in nadzorni okvir ter upravljanje. Strategija in pogoji, ki so v celoti navedeni v memorandumu o soglasju, med drugim vključujejo naslednje ukrepe:

(a) od španskih kreditnih institucij se zahteva, da zvišajo količnik svojega navadnega lastniškega temeljnega kapitala na vsaj 9 %, v skladu z opredelitvijo kapitala, določenega v pravilih EBA za dokapitalizacijo;

(b) španske kreditne institucije morajo od 1. januarja 2013 uporabljati opredelitev kapitala iz uredbe o kapitalskih zahtevah (Capital Requirements Regulation – CRR);

(c) ponovno se oceni pravni okvir za rezervacije, namenjene pokrivanju izgub pri posojilih. Španski organi bodo zlasti na podlagi izkušenj s finančno krizo pripravili predloge za prenovitev stalnega okvira za rezervacije, namenjene pokrivanju izgub pri posojilih, ob upoštevanju začasnih ukrepov, ki so bili uvedeni v zadnjih mesecih, ter računovodskega okvira EU;

(d) dodatno se okrepi operativna neodvisnost Banco de España; v skladu z mednarodnimi priporočili in standardi se na Banco de España prenesejo zlasti pooblastila Ministrstva za gospodarstvo glede sankcij in dovoljenj;

(e) nadzorni postopki Banco de España se na podlagi notranje revizije dodatno okrepijo;

(f) pregledajo se ureditve upravljanja mreže agencij za finančno varnost (FROB in DGF), da bi se preprečila morebitna navzkrižja interesov;

(g) okrepijo se pravila za upravljanje hranilnic in bank v lasti hranilnic;

(h) zakonodaja o varstvu potrošnikov in vrednostnih papirjih se spremeni, da se omeji, da bi banke prodajale instrumente podrejenih posojil (ali instrumente, ki jih ne pokriva DGF) nekvalificiranim malim vlagateljem, okrepi pa se tudi spremljanje skladnosti s strani organov;

(i) sprejme se ukrepe, da se kar najbolj zmanjšajo stroški davkoplačevalcev za prestrukturiranje bank. Po dodelitvi izgub lastnikom kapitala bo španska vlada zahtevala ukrepe za delitev bremena od lastnikov deležev hibridnega kapitala in imetnikov podrejenih dolžniških instrumentov v bankah, ki prejema javni kapital;

(j) zaveza, da se omejijo plačne ravni za člane izvršilnega in nadzornega sveta v vseh bankah, ki prejemajo državno pomoč;

podlagi uradnih nalogov ter rednega četrtnega poročanja španskih organov. Redno se bodo spremljale dejavnosti FROB v okviru programa.

Člen 2

(k) okrepi se javna evidenca posojil.

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Španijo.

5. Organi bodo komisiji, ECB, EBA in IMF pod strogimi pogoji zaupnosti posredovali podatke, potrebne za spremljanje bančnega sektorja.

V Bruslju, 23. julija 2012

6. Komisija bo skupaj z ECB in EBA redno preverjala, da so pogoji politik, povezani s pomočjo, izpolnjeni, in sicer na

Za Svet
Predsednica
C. ASHTON